

CZU: 78:37.036

VALENȚE FORMATIVE ALE LECȚIEI DE COR

*Galina PRAVIȚCHI, doctor în psihologie,
Universitatea de Stat din Moldova, RM
Tatiana JELEAPOVA, doctorandă,
Academia Națională de Muzică „Pancio Vladigherov”, Bulgaria*

***Summary.** Music is a form of knowledge impregnated with many inherent information, shaping itself in a specific way of reflecting reality, through melodic tone, by playing a structure and chains of beautifully harmonized sounds. In this way, music offers us many opportunities for a holistic education in the broadest sense of the word. The unique formative valences attested in the practice of choral music endowed it with a remarkable and invaluable value. This article presents an overview of studies dedicated to choral performance in order to highlight the formative values that choral singing brings to education in general and music education in particular.*

***Key words:** music, choral singing, music education, formative valences.*

Unul dintre principalele obiectivele ale oricărui act de învățare este utilitatea acestuia pentru viitor. În baza acestei premise, valoarea educației muzicale din programul de învățământ obligatoriu a fost pusă în discuție în numeroase rânduri. Lecția de cor este o componentă importantă a educației muzicale și culturii spirituale a elevilor prin care se realizează trăirea, perceperea și conștientizarea valorilor din domeniul muzicii populare, religioase și academice (clasice). Prin urmare, lecția de cor își revendică un rol privilegiat în sistemul de educație-instruire prin abordarea metodico-artistică și științifică a exigențelor curriculare.

Structurarea obiectivelor și a conținuturilor lecției de cor se bazează pe anumite principii ce au fost înaintate și fundamentate de Asafiev B. [5, 6], Kabalevski D. [3] și Gagim I. [1,2], acestea fiind: principiul tematismului, principiul muzicologic și principiul intonațional ce reflectă faptul că valorile din domeniul muzical sunt percepute și conștientizate prin activități intonaționale, începând de la cele mai simple genuri muzicale și finalizând cu genuri de amploare [4].

În literatura de specialitate atestăm numeroase cercetări care reflectă aspectele formative ale lecției de cor și contribuțiile acesteia. Având un conținut spiritual profund ce poate influența starea emoțională, structura morală și intelectuală a copilului, cântarea corală contribuie la formarea calităților personale, dezvoltă abilitățile muzicale și gustul artistic, lărgeste orizonturile și sporește nivelul cultural al elevilor.

Cercetările efectuate în neurologie, (Despins, 2009; Schneider, 2002) prezintă argumente care ilustrează faptul că muzica este o activitate ce antrenează ambele emisfere ale creierului [12] și influențează plasticitatea acestuia [11].

Ferrer (2011) afirmă că practica cântării corale contribuie la optimizarea memoriei, concentrării, analizei, reproducerii, coordonării, improvizației, capacității critice și a relațiilor de

cooperare. De exemplu, atunci când profesorul interpretează o piesă muzicală și elevii trebuie să o repete, este esențial să se țină cont de toate caracteristicile sale, adăugând mișcare la diferite fraze muzicale, interpretând în multe rânduri simbolurile unei partituri și ținând cont că ceea ce se urmărește este un grup caracteristic și nu un sunet individual [13].

La rândul său, Гофман (2017) consideră că educația muzicală a școlărilor cu ajutorul cântării corale este un mijloc puternic de stabilizare și echilibrare a sistemului nervos și a psihicului, de formare a vorbirii și de recuperare a tulburărilor de vorbire, precum și de prevenire a bolilor aparatului de vorbire și ale organelor respiratorii [10].

Este important de menționat că vocalul poate fi utilizat ca un instrument corectiv, cu ajutorul căruia se consolidează aparatul de vorbire al copilului, se dezvoltă memoria, atenția, gândirea, receptivitatea emoțională și auzul pentru muzică. Îmbinarea vocalului și a logopediei prezintă o relevanță deosebită în prezent, când în toate domeniile de activitate pedagogică există o interconexiune și o completare reciprocă între tehnologiile și metodele educaționale.

Muzica joacă un rol important în procesul de corecție. În primul rând, acest lucru se explică prin faptul că percepția atât a vorbirii, cât și a muzicii este realizată de un singur sistem de analiză, prin urmare, la nivel empiric, există o presupunere că deficiențele unui sistem de percepție (vorbire) pot fi compensate cu ajutorul unor elemente ale altui sistem (muzical). Datorită faptului că funcția de vorbire și cântare ale aparatului de vorbire sunt strâns legate între ele, este important să se utilizeze vocalul în logopedie ca instrument în corectarea tulburărilor de vorbire.

În acest sens, Лапий (2018) constată că în timpul cântatului aparatul de vorbire a cântărețului rezolvă simultan două probleme: pe de o parte, funcționează ca un aparat de vorbire, oferind claritatea fonetică necesară a sunetelor de vorbire, iar pe de altă parte, ca instrument muzical, condiționând timbrul de cântare necesar pentru orice sunet la orice înălțime. Tehnicile utilizate în lecțiile de vocal ajută la corectarea mecanismului motor al pronunțării sunetului afectat prin intermediul gimnasticii articulare - activează contracția mușchilor labiali, a palatului moale și a limbii. De asemenea, exercițiile vocale sunt utilizate pentru a corecta dereglările ritmului vorbirii în unele tipuri de tahlalie [7].

Ideea muzicală în interpretarea corală este rezultatul creativității artistice colective, care se caracterizează prin interacțiunea interpretului și a corului ca element unic și ca un tot unitar. Unificarea individualităților cântăreților nu duce la o sumă a acestora, ci creează o nouă calitate și apartenența la aceasta din urmă este experimentată de toți participanții colectivului coral.

Blacking (2006), etnomuzicolog și antropolog social, definește muzica ca fiind un sunet „organizat uman”. El afirmă că omenirea încă de la începuturile sale a avut o nevoie profundă de a comunica și muzica, de-a lungul istoriei, i-a permis să realizeze acest lucru prin multe feluri. Muzica există și este necesară în toate societățile, deoarece ea umanizează indivizii permițându-le să împărtășească și să transmită experiențe și emoții pentru „dezvoltarea armonioasă a corpului, spiritului și a relațiilor sociale ” [apud 14].

La rândul său, Михайлова (2018) afirmă că socializarea pozitivă a elevilor într-o echipă de creație este dinamică și multiaspectuală. Astfel, în cadrul unei echipe de creație, elevii își pot realiza nu doar abilitățile și aptitudinile dobândite deja în procesul de studii, ci, comunicând cu colegii, pot să se compare în mod adecvat cu ceilalți și să depună efort pentru a-și optimiza nivelul profesional. Oportunitatea de a participa ca și echipă de creație în competiții suplimentare

și în viața socială constantă a regiunii permite, de asemenea, îmbunătățirea și dezvoltarea continuă a calităților personale, dezvoltarea unei atitudini corespunzătoare față de sine și ceilalți. De asemenea, creativitatea colectivă contribuie la dezvoltarea gândirii creative și analitice a elevilor, ceea ce are, ulterior, și un efect benefic asupra socializării pozitive în activitatea profesională [8].

Colectivul unui grup coral generează și promovează cunoașterea interpersonală în rândul cântăreților, iar prietenia este o valoare naturală care este adesea derivată din ea. Orele de conviețuire și interacțiunea care se stabilește în timpul activităților comune au o valoare educațională deosebită. Grupul stabilește comunicarea prin muzică pe măsură ce le unește o temă comună: participarea la munca de grup în care fiecare participant este necesar, dar nu esențial. În acest context efortul individual trebuie să fie constant pentru a putea obține un rezultat general. Rezultatul muncii colective prin cooperare duce la satisfacția obținută de la sarcina bine făcută.

Cântarea corală ajută la dezvoltarea facultăților intelectuale, precum și morale, este o activitate care necesită înțelegere interpretativă. Formarea culturii interpretative a colectivului coral este indisolubil legată de înțelegerea muzicii diferitor stiluri și tendințe. Notele și ritmurile, pe lângă armonia și alte elemente de bază conținute într-o partitură, nu sunt suficiente pentru a atinge interpretarea dorită a unei melodii. Versurile fiecărei melodii ar trebui luate în considerare într-un mod special, iar relația care se stabilește între muzică și cuvânt, împreună cu expresia și emoția, vor ajunge la inima și auzul cântăreților și a publicului [13].

Obiceiurile de muncă pentru orice copil, tânăr sau adult creează un mod de a face și, pe termen lung, un mod de a fi. Muzica constituie munca de a cânta care este modelată zi de zi. Obiceiurile de muncă trec printr-un proces de consolidare a regulilor și a modalităților de comportament, reguli care creează o procedură constantă și regulată ce este învățată și educată.

Cântăreții sunt îmbogățiți de munca depusă în grup, de calități ca interesul, efortul, ascultarea atentă, răbdarea și respectul față de ceilalți, care se învață și se educă prin cânt. Regulile și formele de conduită necesare în cadrul grupului coral au nevoie de timp, de regularitate și, mai ales, de constanță și insistență, astfel încât să se internalizeze, să fie asimilate și să devină obiceiuri. Practica muzicii corale necesită răbdare, astfel încât melodiile și armoniile să fie modelate corespunzător. Pentru ca un șir de voci să poată fi modelate este nevoie de răbdare, tăcere și concentrare, lucruri care nu sunt întotdeauna ușor de menținut [13].

Maideu (1997) menționează că copiii care cântă într-un cor sunt instruiți în disciplină, atenție, ordine, încurajare, efort, rigoare, angajament și sensibilitate. Aceștia învață să împărtășească și să asculte, să se organizeze și să se respecte reciproc, totul într-un mod natural. Este o cerință ce rezultă din activitatea realizată: toți nu pot cânta simultan fără să acorde atenție și să asculte pe cine au lângă ei, în spatele său și în fața sa. Muzica este organizată, ordonată, iar ritmul trebuie urmat riguros și constant [apud 15].

Muzica este o cunoaștere impregnată cu numeroase cunoștințe inerente pe care nu le putem vedea izolat. În acest fel, muzica ne oferă numeroase oportunități pentru o educație holistică în cel mai larg sens al cuvântului.

Diverși autori afirmă că muzica poate stârni emoții, provocate de cauze care nu pot fi controlate de individ. Aceste „pasiunii” înțelese ca gânduri, sentimente sau emoții au fost legate de anumiți parametri ai muzicii, precum suferința, care a fost asociată cu tonurile minore,

disonanțele, cromatismele, schimbările neașteptate ale tonalității sau a liniilor melodice foarte marcate [15].

În concluzie, menționăm că muzica corală este un mijloc excelent de dezvoltare a capacității lingvistice a copilului, contribuie la crearea legăturilor afective și de cooperare necesare integrării în grup; ajută la relaxarea copilului și este o resursă importantă pentru dezvoltarea simțului estetic. Aspectele sociale atestate științific în practica muzicii corale i-au conferit o valoare notabilă pentru educația generală și, în mod special, pentru educația muzicală.

BIBLIOGRAFIE

1. GAGIM, I. Dimensiunea psihologică a muzicii. Iași, 2003.
2. GAGIM, I. Știința și arta educației muzicale. Chișinău, 1996.
3. KABALEVSKI, D. Cultivarea cugetului și sufletului. Chișinău: Lumina, 1987.
4. VASILACHI, E. Metodologia organizării lecției de cor ca formă de „Educație prin intonație” în școala de muzică. *Univers pedagogic* 2019., nr. 3 (63). p. 96-100.
5. АСАФЬЕВ, Б. Музыка как вид искусства. Ленинград, Музыка, 1980
6. АСАФЬЕВ, Б. О хоровом искусстве. Ленинград, Музыка, 1980.
7. КАБАЛЕВСКИЙ, Д. Музыка и музыкальное воспитание. Москва, Знание, 1984.
8. ГОФМАН, А. Е. Этнокультурные особенности музыкально-хорового воспитания школьников: теоретический аспект // Вестник Московского государственного университета культуры и искусств. 2017. № 5 (79). с. 201–206.
9. ЛАПЕЙ, Д.Н. Вокал и логопедия. // Культура и искусство в современном социуме. Материалы международной научно-практической конференции. Тамбов. 2018. с.209-213.
10. МИХАЙЛОВА, Н.Ю. Влияние творческого коллектива на позитивную социализацию личности студентов. // Культура и искусство в современном социуме. Материалы международной научно-практической конференции. Тамбов. 2018. с.78-81.
11. SCHNEIDER, P.; SCHERG, M.; DOSCH, H.G. et al. Morphology of Heschl's gyrus reflects enhanced activation in the auditory cortex of musicians. *Nature Neuroscience*, 2002. 5, p. 688-694.
12. DESPINS, J.P. La música y el cerebro. Barcelona: Gedisa. 2009.
13. FERRER, R. El cant coral infantil educa en valors, hàbits i competències. [Tesis doctoral]. Universitat de Girona, Girona. 2011. <https://www.tdx.cat/handle/10803/77826#page=1>
14. GONZÁLEZ, C. L. El canto coral infantil como herramienta para mejorar la comunicación en niños y jóvenes: un estado de la cuestión. 2018. p. 662-677. http://www.revistalatinacs.org/18SLCS/2018_libro/034_Gonzalez.pdf
15. PÉREZ-ALDEGUER, S. El canto coral: una mirada interdisciplinar desde la educación musical. *Estud. pedagóg.* vol. XL, n. 1, Valdivia, 2014, p. 389-404.